

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

Vytauto g. 38, LT-41143 Biržai. Tel. (8 450) 43 133. Faks. (8 450) 43 134. El. paštas savivaldybe@birzai.lt

Lietuvos Respublikos
Specialiųjų tyrimų tarnybos
Panevėžio valdybai
Vasario 16-osios g. 22
LT-35169 Panevėžys

2018-11-15 Nr. SN - 1480

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE Biržai

Vadovaujantis Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, 7 punktu bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktas rekomendacijas, Biržų rajono savivaldybės administracijoje buvo nuspręsta 2018 metais korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę atlikti Savivaldybės socialinio būsto administravimo ir nuomos srityje.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko Birutė Burbulienė, Teisės skyriaus vyriausioji specialistė, asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę Savivaldybės administracijoje. Analizuojamas laikotarpis: 2017 m. sausio 1 d. - 2017 m. gruodžio 31 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas dokumentiniu ir žodiniu būdais, naudojant formalųjį, lyginamąjį ir sisteminių metodus. Atlikta teisės aktų bei dokumentų analizė ir pokalbis. Analizuoti teisės aktai (Lietuvos Respublikos įstatymai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimai, Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai, Biržų rajono savivaldybės mero potvarkiai ir kiti teisės aktai). Analizuojant numatytą veiklos sritį, buvo vykdomi pokalbiai su Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus, Statybos ir infrastruktūros skyriaus, Viešosios tvarkos skyriaus valstybės tarnautojais, kurių kompetencijai priskirta analizuojamos veiklos sritis.

Tikslas – Korupcijos prevencijos požiūriu įvertinti Savivaldybės administracijos veiklą Savivaldybės administracijos socialinio būsto administravimo ir nuomos srityje ir pateikti rekomendacijas, kurios padėtų valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir didinti korupcijos prevencijos veiksmingumą.

Uždavinys – Remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Savivaldybės socialinio būsto administravimą ir nuomą, įvertinti Savivaldybės administracijos veiklą antikorupeciniu požiūriu.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Savivaldybės socialinio būsto administravimo ir nuomos srityje buvo vertinama, ar pasirinktoje veiklos srityje yra laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų, ar veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, sprendimų priėmimo tvarka, kriterijai ir priėmimo terminai yra aiškūs. Atliekant analizę siekiama nustatyti:

- ar Savivaldybės administracijos dokumentuose yra reglamentuotas socialinio būsto administravimas ir nuoma;
- ar socialinis būstas suteikiamas laikantis teisės aktų nuostatų;
- ar tinkamai taikoma asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą Savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti, apskaita;
- ar yra socialinio būsto nuomos kontrolės reglamentavimas;
- ar tinkamai valdomas, naudojamas Savivaldybės socialinis būstas;
- ar tinkamai viešinama informacija, susijusi su socialinio būsto suteikimu bei administravimu.

Dėl teisės aktų, reglamentuojančių Savivaldybės socialinio būsto administravimą ir nuomą.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 15 punkte yra įtvirtinta savarankiška, t. y. įstatymų nustatyta funkcija – Savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymas ir jo remontas, socialinio būsto nuoma. Šios Savivaldybės savarankiškos funkcijos turinys apibrėžtas Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme (toliau – Paramos įstatymas). Paramos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 4 punktu nustatyta, kad už paramą būstui įsigyti ir išsinuomoti pagal kompetenciją atsakingos savivaldybių institucijos. Paramos įstatymo 4 straipsnio 5 ir 6 dalyje nustatyti Savivaldybės tarybos ir Savivaldybės vykdomosios institucijos įgaliojimai.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 2 punktas nustato, kad Savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos) – Savivaldybės administracijos direktorius, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas (pavaduotojai) (kai ši (šios) pareigybė (pareigybės) steigiama (steigiamos) ir kai šiai (šioms) pareigybei (pareigybėms) suteikiami vykdomosios institucijos įgaliojimai, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas.

Socialinio būsto nuomos procedūrų tvarka Paramos įstatyme neregamentuota, tačiau įtvirtinta teisinė prievolė Savivaldybei nustatyti aiškų, pakankamą ir skaidrų socialinio būsto fondo administravimo ir nuomos procedūrinį reguliavimą, administraciniuose aktuose įtvirtinti tokių paslaugų teikimo tvarką, užtikrinti šių paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę.

Atsižvelgiant į tai, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 15 punkte nustatyta funkcijai įgyvendinti, Biržų rajono savivaldybėje priimti šie teisės aktai:

- Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T-134 „Dėl Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo bei Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos sutarčių formų patvirtinimo“¹ (pakeistas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. T-138 „Dėl Biržų rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“).

¹ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e272b410296211e5a2d7e5e47b869348>

- Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. A-564 „Dėl Biržų rajono savivaldybės asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų tvarkymo ir tikslinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“² (Pakeistas Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-03-15 įsakymu Nr. A-231 „Dėl Biržų rajono savivaldybės asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų tvarkymo ir tikslinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“);

- Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-231 „Dėl parduodamų Biržų rajono savivaldybės būstų ir pagalbinio ūkio paskirties pastatų sąrašo patvirtinimo“³;

- Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T-163 „Dėl būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijų mokėjimo ir permokėtų kompensacijų grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“⁴ (pakeistas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimu Nr. T-184 „Dėl būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijų mokėjimo ir permokėtų kompensacijų grąžinimo tvarkos aprašo pakeitimo“).

Šie aukščiau nurodyti Savivaldybės teisės aktai taikomi nuomojant Savivaldybei nuosavybės teise priklausančias gyvenamąsias patalpas Biržų rajono gyventojams, turintiems teisę tiek į Savivaldybės būstą tiek į Savivaldybės socialinį būstą. Išanalizavus nurodytus Biržų rajono savivaldybės teisės aktus, reglamentuojančius socialinio būsto nuomos tvarką ir sąlygas, nustatyta, kad Biržų rajono savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymas, socialinio būsto nuomos sritis yra pakankamai plačiai reglamentuota, kiekvienas atvejis yra aptartas atskiru punktu, tekstas išdėstytas aiškiai ir nuosekliai. Socialinio būsto nuomos tvarkos apraše aiškiai nurodytos pagrindinės teisės akto sąvokos, socialinio būsto nuomos tvarka ir sąlygos, prašymų išnuomoti socialinį būstą nagrinėjimo tvarka ir kitos nuostatos. Pažymėtina, kad juose įtvirtinti aiškūs administraciniai sprendimai dėl asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą Savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti, apskaitos bei sąrašų sudarymo.

Savivaldybėje priimti teisės aktai peržiūrėti, vykdomas nustatytą teisinio reglamentavimo spragų ar kolizijų taisymas. Savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-134 „Dėl Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo bei Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos sutarčių formų patvirtinimo“ patvirtintas Biržų rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašas pakeistas 2017 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. T-138 „Dėl Biržų rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“⁵. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. A-564 „Dėl Biržų rajono savivaldybės asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų tvarkymo ir tikslinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeistas 2018 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. A-231⁶. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T-163 „Dėl Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijų mokėjimo ir permokėtų kompensacijų grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeistas 2018 m. rugsėjo 27 d. sprendimu Nr. T-184⁷.

² Prieiga internete: <http://www.infolex.lt/birzai/Default.aspx?Id=3&DocId=12171>

³ Prieiga internete: <http://www.infolex.lt/birzai/Default.aspx?Id=3&DocId=12696>

⁴ Prieiga internete: <https://www.birzai.lt/index.php?342365753>

⁵ Prieiga internete: <https://www.etar.lt/portal/lt/legalAct/7057ec7067a311e7827cd63159af616c>

⁶ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/22056430285511e88ea9fc46d2024961>

⁷ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9b6db590c62811e8bf37fd1541d65f38>

Analizės metu nustatyta, kad Biržų rajono savivaldybės administracijoje apibrėžtu laikotarpiu socialinio būsto nuomos tvarka ir sąlygos aiškiai reglamentuoti, priimti visi procesui reikalingi teisės aktai. Savivaldybėje priimti teisės aktai peržiūrimi, vykdomas nustatytų teisinio reglamentavimo spragų ar kolizijų taisymas.

Dėl teisės aktų taikymo priimant sprendimą išnuomoti socialinį būstą .

Pagrindines socialinio būsto nuomos sąlygas reglamentuoja Paramos įstatymas. Šio įstatymo 4 straipsnis nustato, kad už paramą būstui išsinuomoti atsakingos savivaldybės institucijos. Savivaldybės tarybos, remdamosi šio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies 3 punktu, pagal kompetenciją privalo nustatyti savivaldybės socialinio būsto nuomos tvarką. Biržų rajono savivaldybės taryba, siekdama nustatyti skaidrią socialinio būsto nuomos tvarką, 2015 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-134 „Dėl Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo bei Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos sutarčių formų patvirtinimo“¹ patvirtino Biržų rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašą (pakeistas 2017 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. T-138⁵) (toliau – Socialinio būsto nuomos tvarkos aprašas) bei Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos sutarčių formas. Savivaldybės socialinio būsto nuomos sutartis nustato šalių teises ir pareigas, aiškiai reglamentuoja nuomininko ir nuomotojo įsipareigojimus, nuomos mokesčio mokėjimo ir atsiskaitymo tvarką, sutarties galiojimo terminus, sutarties pakeitimo ir pasibaigimo pagrindus. Sutartyje nustatyta teisinė atsakomybė – aptartas nuostolių ir žalos atlyginimas. Prie sutarties pridedamos Socialinio būsto perdavimo ir priėmimo akto ir nuomos apskaičiavimo akto formos.

Paramos įstatymo 4 straipsnio 6 dalies 1 ir 3 punktai nustato, kad Savivaldybės vykdomajai institucijai, kaip institucijai, atsakingai už paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, yra pavesta priimti sprendimus išnuomoti savivaldybės būstą ir socialinį būstą, o taip pat nustatyti, ar asmenys ir šeimos turi teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, tvarkyti ir tikslinti asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašus. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorius 2015 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. A-564 „Dėl Biržų rajono savivaldybės asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų tvarkymo ir tikslinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“² (pakeistas 2018 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. A-231³) nustatyta asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų tvarkymo ir tikslinimo tvarka. Biržų rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo, patvirtinto 2017 m. liepos 5 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-138 „Dėl Biržų rajono savivaldybės būsto ir socialinio nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“⁵ 6 punktu, nustatyta, kad teisę į Savivaldybės socialinio būsto nuomą turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka Paramos įstatymo 9 straipsnyje nurodytus reikalavimus. Asmenys, pageidaujantis socialinio būsto, pateikia prašymą ir yra įrašomi į atitinkamus sąrašus. Išsamią tvarką dėl socialinio būsto nuomos tvarkos ir sąlygų reglamentuoja šios tvarkos aprašo trečiasis skyrius. Išnuomojant socialinį būstą sąrašams prioritetai netaikomi. Iš visų sąrašų sudaromas vienas sąrašas pagal prašymo užregistravimo Savivaldybės administracijoje datą ir laiką. Socialinis būstas asmenims ir šeimoms siūlomas išsinuomoti laikantis eiliškumo, įvertinus buvimo šiuose sąrašuose laikotarpį, atsižvelgiant į ploto normatyvą, priklausantį nuo šeimų ir asmenų pateiktuose prašymuose nurodyto šeimos narių skaičiaus, taip pat gali būti atsižvelgiama į prašymuose nurodytus poreikius dėl būste esančių komunalinių patogumų ar būsto buvimo vietos.

Siūlomo išsinuomoti socialinio būsto naudingasis plotas, tenkantis vienam šeimos nariui, turi atitikti Paramos įstatymo 15 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Jei socialinio būsto naudingasis plotas yra didesnis negu Paramos įstatyme nurodytas šio ploto normatyvas,

būstas siūlomas išsinuomoti kitai šeimai ar asmeniui, kurio eilės numeris yra paskesnis, bet būsto naudingasis plotas atitinka šeimos narių skaičiui tenkantį naudingojo ploto normatyvą.

Butai, pritaikyti negalintiems savarankiškai judėti neįgaliesiems, siūlomi asmenims, įrašytiems į neįgaliųjų asmenų sąrašą ir turintiems minėtą negalią, praleidžiant kitus negalios neturinčius ar kitokio pobūdžio negalią turinčius asmenis.

Asmenys ir šeimos, kuriems išsiųstas pasiūlymas išsinuomoti Savivaldybės būstą, privalo per 10 kalendorinių dienų nuo pranešimo išsiuntimo dienos pranešti raštu apie pageidavimą ar atsisakymą išsinuomoti siūlomą būstą. Jei asmenys (šeimos) rašytiniame pasiūlyme nustatytu laiku be svarbių priežasčių du kartus neatvyksta į Savivaldybę dėl socialinio būsto nuomos ir raštu neišreiškia sutikimo ar nesutikimo nuomotis siūlomą socialinį būstą, jie išbraukiami iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo. Antras pasiūlymas išsinuomoti socialinį būstą be svarbių priežasčių laiku neatvykusiems į Savivaldybę ir raštu neišreiškusiems sutikimo ar nesutikimo nuomotis siūlomą socialinį būstą asmenims ir šeimoms pateikiamas ne anksčiau kaip po 15 kalendorinių dienų nuo ankstesnio pasiūlymo pateikimo dienos.

Pasiūlymams Savivaldybės būsto nuomos klausimais teikti, skyrimo procedūros skaidrumui užtikrinti, Administracijos direktorius yra sudaręs komisiją (sudaryta 2010 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. A-680 „Dėl komisijos sudarymo“, komisijos sudėtis vėliau keista kelis kartus) (toliau – Komisija). Komisija sudaryta iš Savivaldybės tarybos narių ir Savivaldybės administracijos darbuotojų, politinio asmeninio pasitikėjimo valstybės tarnautojų. Komisijos veikla reglamentuota Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. A-57 „Dėl komisijos pasiūlymams socialinio būsto nuomos klausimais teikti nuostatų patvirtinimo“. Komisija, išnagrinėjusi prašymus išnuomoti socialinį būstą, teikia siūlymą Savivaldybės administracijos direktoriui. Sprendimą išnuomoti socialinį būstą priima Savivaldybės administracijos direktorius, atsižvelgdamas į Komisijos teikimą. Administracijos direktorius nėra Komisijos narys, kadangi jis priima sprendimus, susijusius su socialinio būsto administravimu ir nuoma. Sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad Biržų rajono savivaldybėje nebuvo gauta asmenų skundų, pranešimų, kitokio pobūdžio informacijos dėl priimtų sprendimų teisėtumo, pagrįstumo.

Analizės metu nustatyta, kad Biržų rajono savivaldybėje socialinis būstas suteikiamas laikantis teisės aktų nuostatų. Socialinio būsto skyrimas nėra vienasmeniškas sprendimas. Savivaldybės administracijos direktorius socialinį būstą skiria atsižvelgdamas į Komisijos siūlymą. Tai užtikrina Socialinio būsto skyrimo procedūros skaidrumą, sprendimų priėmimo teisėtumą, pagrįstumą.

Dėl asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą Savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti, apskaitos vykdymo.

Atsižvelgiant į Paramos būstui įsigyti įstatymo nuostatas, apibrėžiančias savivaldybių kompetenciją socialinio būsto administravimo ir nuomos srityje, Biržų rajono savivaldybės taryba 2015 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-134¹ patvirtino Biržų rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašą (pakeistas 2017 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. T-138⁵), kuriame yra įtvirtinti aiškūs administraciniai sprendimai dėl asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą Savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti, apskaitos. Aprašas nustato, kad asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą Savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti, apskaita tvarkoma sudarant šiuos sąrašus: jaunų šeimų; šeimų, auginančių tris ar daugiau vaikų (įvaikių); likusių be tėvų globos asmenų ir jų šeimų; neįgaliųjų, asmenų, sergančių lėtinių ligų, įrašytų į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą,

sunkiomis formomis, ir šeimų, kuriose yra tokių asmenų; bendrąjį; socialinio būsto nuomininkų, turinčių teisę į socialinio būsto sąlygų pagerinimą. Apskaita tvarkoma Socialinės paramos informacinėje sistemoje (SPIS), tai užtikrina teisingą apskaitos tvarkymą.

Analizės metu nustatyta, kad Biržų rajono savivaldybės administracijoje apibrėžtu laikotarpiu asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą Savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti, apskaita reglamentuota pagal galiojančius teisės aktus. Tai užtikrina asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą Savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti, apskaitos vykdymo teisėtumą, pagrįstumą.

Dėl socialinio būsto nuomos kontrolės užtikrinimo teisinio reglamentavimo

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatyta, jog administracinių teisės aktų įgyvendinimas turi būti prižiūrimas ar kontroliuojamas. Savivaldybėje yra sukurta vidaus kontrolės sistema, kurios dėka siekiama užtikrinti socialinių būstų nuomos teisėtumą, efektyvumą, skaidrumą. Siekiant užtikrinti veiksmingą vidaus kontrolę socialinio būsto skyrimo srityje, paminėtina, kad Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. A-113⁸ patvirtinti Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus nuostatai. Skyriaus nuostatuose nustatyta, kad skyrius užtikrina Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių socialinės paramos teikimą mažas pajamas turinčioms šeimoms apsirūpinant būstu, įgyvendinimą. Skyriaus nuostatų 7.8. punktu pavesta registruoti asmenis ir šeimas, pageidaujančius gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, rengti dokumentus dėl Savivaldybės būsto išnuomojimo ir būsto nuomos. Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašyme, patvirtintame Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. A-940⁹, nustatyta, kad pareigybė reikalinga organizuoti socialinės paramos teikimą mažas pajamas turinčioms šeimoms apsirūpinant būstu. Valstybės tarnautojas vykdo šias funkcijas: registruoja asmenis ir šeimas, pageidaujančius gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti; tvarko asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, apskaitą; tvarko asmenų ir šeimų, nuomojančių socialinį būstą, apskaitą; rengia dokumentus dėl Savivaldybės būsto ir Savivaldybės socialinio būsto išnuomojimo; rengia dokumentus dėl Savivaldybės būsto ir Savivaldybės socialinio būsto nuomos mokesčio skaičiavimo; rengia Savivaldybės būsto ir Savivaldybės socialinio būsto nuomos sutartis. Pareigybės aprašyme nustatyta, kad šias funkcijas atliekantis specialistas tiesiogiai yra pavaldus skyriaus vedėjui ir jam yra atskaitingas. Taip pat paminėtina, kad skyriaus specialistai atlieka funkcijas, nurodytas pareigybės aprašymuose, kurias tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius. Skyriui vadovauja vedėjas, kuris užtikrina Skyriaus nuostatų laikymąsi ir Skyriui pavestų uždavinių ir funkcijų vykdymą. Specialistas, atliekantis funkcijas, susijusias su socialinio būsto nuoma, tiesiogiai yra pavaldus skyriaus vedėjui ir jam yra atskaitingas. Skyriaus vedėjas yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Savivaldybės administracijos direktoriui. Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus nuostatai ir kiti vidaus teisės aktai užtikrina pakankamą socialinio būsto nuomos kontrolę bei šios veiklos srities reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimą. Tai yra vidaus kontrolės sistemos dalis, kurios dėka siekiama užtikrinti veiklos teisėtumą, efektyvumą, užtikrinti veiklos gerinimą.

Analizės metu nustatyta, kad Biržų rajono savivaldybės administracijoje įtvirtinta vidaus kontrolės sistema, kuri užtikrina socialinių būstų nuomos teisėtumą, efektyvumą, skaidrumą.

⁸ Prieiga internete: <http://www.infolex.lt/birzai/Default.aspx?Id=3&DocId=13398>

⁹ Prieiga internete : <http://www.infolex.lt/birzai/Default.aspx?Id=3&DocId=18199>

Socialinio būsto nuomos sutarčių vykdymo kontrolė.

Savivaldybės socialinio būsto nuomos analizės metu nustatyta, jog siekdama socialinio būsto nuomos teisėtumo, Savivaldybės sudaromose socialinio būsto gyvenamųjų patalpų nuomos sutartyse įtvirtinta prievolė socialinio būsto nuomininkams kasmet Savivaldybei pateikti teisę į socialinį būstą patvirtinančius dokumentus. Nuomos sutartyje nustatoma, kad būstas skiriamas jame gyventi nuomininkui ir jo šeimos nariams (nurodoma šeimos narių pavardės ir giminystės ryšys). Nuomininkas ir jo šeimos nariai privalo deklaruoti savo gyvenamąją vietą savivaldybės būste. Tai užkerta galimybę socialiniu būstu nuolatos (sistemiškai) naudotis kitiems socialinio būsto nuomos sutartyse nenurodytiems asmenims ir jų šeimos nariams. Įtvirtinta prievolė nuomininkui naudoti butą tik pagal paskirtį, jį prižiūrėti ir laikyti tvarkingą, neperleisti savivaldybės būsto nuomos teisės ir nesubnuomoti savivaldybės būsto. Nustatyta, kad pasibaigus sutarčiai būstą gražinti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Nuomininkas būstą privalo gražinti tvarkingą.

Vykdamas socialinio būsto nuomos kontrolės užtikrinimą Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vyriausiajam specialistui pavesta vykdyti savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos sąlygų reikalavimų priežiūrą. Atsižvelgiant į tai, periodiškai lankomasi socialiniuose būstuose, tikrinamas šių būstų naudojimo teisėtumas. Atlikus patikrinimus, apie nustatytus pažeidimus surašomas aktas, pranešimai teikiami Administracijos direktoriui. Teisės aktų nustatyta tvarka imamas priemonių pažeidimams šalinti.

Dalis socialinio būsto sutarčių neregistruotos Nekilnojamojo turto registre. Atkreiptinas dėmesys, kad CK 6.478 str. nustato tik tai, kad nekilnojamųjų daiktų nuomos sutartis, sudaryta ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui, prieš trečiuosius asmenis gali būti panaudojama tik tuo atveju, jei ji įstatymų nustatyta tvarka įregistruota viešajame registre.

Pagal nuomos sutartį nuomininkas privalo daryti būsto einamąjį remontą savo lėšomis, o nuomotojas (Biržų rajono savivaldybė) įsipareigoja savo lėšomis daryti socialinio būsto kapitalinį remontą, tačiau būna atveju, kai savivaldybė atlieka socialinio būsto einamojo remonto darbus, kurie neatitinka kapitalinio remonto darbų sąlygų.

Analizės metu nustatyta, kad Savivaldybėje yra nepilnai vykdoma socialinio būsto nuomos sutarčių registracija Nekilnojamojo turto registre. Atsižvelgus į tai galima teigti, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė galimai minimaliai egzistuoja socialinio būsto nuomos sutarčių vykdymo srityje.

Visuomeninės informavimas.

Korupcijos rizikos analizės metu įvertinta Savivaldybės interneto tinklalapyje www.birzai.lt skelbiama informacija apie socialinio būsto administravimą ir nuomą¹⁰. Tinklalapyje skelbiama: Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašas; Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų tvarkymo ir tikslinimo tvarkos aprašas; Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijų mokėjimo ir permokėtų kompensacijų gražinimo tvarkos aprašas; Biržų rajono savivaldybės būsto fondo ir socialinio būsto, kaip savivaldybės būsto fondo dalies, sąrašai; Parduodamų būstų ir pagalbinio ūkio paskirties pastatų sąrašas; Informacija asmenims, pageidaujantiems gauti valstybės remiamą būsto kreditą; Prašymas įrašyti į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinį būstą, sąrašą; Prašymas dėl teisės į valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą patvirtinimo; Pajamų, kurios neįskaitomos į asmenų ir šeimų gaunamas pajamas, sąrašas. Siekiant viešumo tinklalapyje pateikta informacija apie ne eilės tvarka išnuomotą socialinį būstą. Internetinėje svetainėje skelbiama išsami informacija susijusi su

¹⁰ Prieiga internete: <https://www.birzai.lt/index.php?1229979726>

socialinio būsto nuoma.

Analizės metu nustatyta, kad Savivaldybės vykdoma visuomenės informavimo funkcija socialinio būsto administravimo ir nuomos srityje yra pakankama, socialinio būsto skyrimo procedūros skaidrumas bei viešumas užtikrintas.

Išvados ir rekomendacijos Biržų rajono savivaldybės socialinio būsto administravimo ir nuomos srityje:

1. Konkrečių priemonių, kurių būtina imtis korupcijos pasireiškimo tikimybei šalinti Biržų rajono savivaldybės socialinio būsto administravimo ir nuomos srityje, rekomenduoti netikslinga, nes Biržų rajono savivaldybės taryba, neperžengdama savo kompetencijos ribų, tiksliai įgyvendina Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nuostatas, susijusias su Biržų rajono savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymo, socialinio būsto nuomos srities reglamentavimu Savivaldybėje;

2. Savivaldybėje nustatytas aiškus socialinio būsto fondo administravimo ir jo nuomos procedūrinis reguliavimas. Savivaldybės administraciniuose aktuose įtvirtinta šių paslaugų teikimo tvarka, užtikrinta šių paslaugų teikimo priežiūra ir kontrolė;

3. Savivaldybės administracijoje yra tinkamai numatytas valstybės ir savivaldybės politikos socialinio būsto administravimo srityje įgyvendinimas ta apimtimi, kiek tai yra susiję su nustatytų funkcijų atlikimu ir atsakomybe už jų atlikimą priskirtiems darbuotojams. Duomenų, kad darbuotojų vykdoma veikla būtų platesnė nei reglamentuota, nenustatyta;

4. Siekti, kad sudarytos socialinio būsto sutartys būtų įregistruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre, o pasibaigus sutarties terminui, išregistruotos. Taip būtų užtikrintas CK 6.478 str. reikalavimų taikymas prieš trečiuosius asmenis;

5. Apibendrinant atliktos analizės rezultatus darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė, susijusi su socialinio būsto administravimu ir nuomos organizavimu, vykdymu ir kontrole, Biržų rajono savivaldybės administracijoje vertinama kaip minimali.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę atliko ne tik Biržų rajono savivaldybės administracija, bet ir Biržų rajono savivaldybės įstaigos bei įmonės, nurodytos Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatyme. Korupcijos analizei atlikti Savivaldybės įstaigos, įmonės pasirinko šias sritis: viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas; darbo sutartis organizavimas ir vykdymas; personalo formavimas; turto valdymas, naudojimas ir disponavimas; ikimokyklinio amžiaus vaikų priėmimas į ikimokyklinę ugdymo grupę; įstaigos valdymas bei viešųjų paslaugų teikimas; gaunamos paramos apskaita, naudojimas, informacijos viešinimas, atsiskaitymas paramos tiekėjams. Pažymėtina, kad išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės pateikė ne visos Biržų rajono savivaldybės įstaigos, įmonės, tačiau išanalizavus gautą informaciją, darytina apibendrinta išvada, kad visais atvejais korupcijos pasireiškimo tikimybė aukščiau nurodytose srityse vertintina kaip minimali.

PRIDEDAMA. Informacija apie korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Biržų rajono savivaldybės įmonėse ir įstaigose, 3 lapai.

Savivaldybės meras

Valdemaras Valkiūnas

INFORMACIJA APIE KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMĄ 2018 METAIS BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ĮMONĖSE IR ĮSTAIGOSE

(Korupcijos pasireiškimo tikimybė sritį pasirinko pačios įstaigos)

Eil. Nr.	Įmonės, įstaigos pavadinimas	Analizuotas laikotarpis, nagrinėjama sritis	Ar korupcijos pasireiškimo tikimybė buvo nustatoma pagal teisės aktais nustatytą metodiką	Motyvuota išvada	Priimti sprendimai
1.	Biržų rajono savivaldybės administracija	2017-01-01 iki 2017-12-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta socialinio būsto administravimo ir nuomos srityje	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinama kaip minimali	—
2.	Biržų rajono Nemunėlio Radviliškio pagrindinė mokykla	2018-01-01 iki 2018-09-01 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta viešųjų pirkimų srityje	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybė nenustatyta	—
3.	Biržų rajono Papilio pagrindinė mokykla	2017-01-01 iki 2017-12-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta mokyklai priskirto Biržų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo srityje	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybė mažai tikėtina	—
4.	Biržų rajono Kirdonių universalaus daugiafunkcis centras	2018-01-01 iki 2018-08-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta formuojant personalą, organizuojant ir vykdant viešuosius pirkimus turto nuomos ir panaudos, priimant ikimokyklinio amžiaus vaikus į ikimokyklinio ugdymo grupę srityse.	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nenustatyta, korupcijos pasireiškimo tikimybė įstaigoje vertinama kaip minimali	—
5.	Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras	2017-01-01 iki 2018-09-01 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta gaunamos paramos apskaita, naudojimas,	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybės	Patvirtinti paramos gavimo,

	informacijos viešinimas, atsiskaitymas paramos tiekėjams		nenustatyta, korupcijos pasireiškimo tikimybė minimali.	panaudojimo ir apskaitos tvarkos aprašą ir paskelbti internetinėje svetainėje
6.	Biržų mokykla-darželis „Vyturėlis“ 2018-01-01 iki 2017-06-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta darbuotojams priskirtų funkcijų vykdymo srityje	Taip	Atlikus mokyklos veiklos sričių vertinimą nustatyta, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė minimali.	_____
7.	Biržų krašto muziejus „Sėla“ 2018-01-01 iki 2018-08-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta viešųjų pirkimų srityje	Taip	Atlikus tyrimą nustatyta, kad viešieji pirkimai vykdomi vadovaujantis LR viešųjų pirkimų įstatymu, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus patvirtintu ir muziejaus direktoriaus patvirtintu Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu. Nustatyta, kad korupcijos pasireiškimo galimybė yra minimali.	_____
8.	Biržų lopšelis-darželis „Ažuoliukas“ 2018-01-01 iki 2018-09-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta viešųjų pirkimų srityje	Taip	Korupcijos pasireiškimo	_____

9.	Biržų rajono Legailių globos namai	2018-01-01 iki 2018-08-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta viešųjų pirkimų srityje	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybės minimali, ji yra kontroliuojama.	—
10.	Biržų lopšelis-darželis „Drugelis“	2018-01-01 iki 2018-09-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta viešųjų pirkimų srityje	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nenustatyta	—
11.	UAB „Biržų vandenys“	2017-07-01 iki 2018-07-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo kontrolės srityje	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nenustatyta	—
12.	VšĮ Socialinių paslaugų centras	2017-01-01 iki 2017-12-31 Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinta viešosios įstaigos valdymo bei viešųjų paslaugų teikimo srityje	Taip	Korupcijos pasireiškimo tikimybės egzistuoja, tačiau ji yra minimali ir ją galima suvaldyti.	—